

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

⊗ Efortul de calcul al MCMMP cu modelul AR este **susținut**, deoarece atât numărul datelor măsurate cât și numărul de parametri au valori mari (pentru a asigura o precizie suficientă).

Obiectiv

Reducerea efortului de calcul prin metode alternative de identificare.

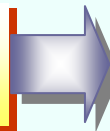
Metoda Yule-Walker-Wiener

Algoritmul Levinson-Durbin

Algoritmul Levinson-Durbin (ALD)

Ideea lui N. Levinson
(1947)

Estimarea parametrilor necunoscuți și a dispersiei zgomotului alb se poate realiza apelând la **un algoritm recursiv**, pe baza **proprietăților remarcabile ale matricilor de tip Toeplitz simetrice**.

- Se pleacă tot de la **sistemul Yule-Walker-Wiener**, în care se folosesc următoarele **notații** (pentru a pune în evidență **indicele de recurență** – **ordinul modelului AR**):

$$\{\hat{a}_{N,p,i}\}_{i \in \overline{1,p}}$$

→ Parametrii estimați din N date măsurate, pentru modelul **AR**[p].

$$p \in \overline{1,na}$$

$$\hat{\theta}_{N,p}$$

→ Vectorul parametrilor estimați din N date măsurate, pentru modelul **AR**[p].

$$\hat{\lambda}_{N,p}^2$$

→ Dispersia estimată a zgomotului alb din N date măsurate, pentru modelul **AR**[p].

Pentru a rezolva sistemul Yule-Walker-Wiener de ordin na , se vor **reactualiza succesiv soluțiile sistemelor Yule-Walker-Wiener de ordine inferioare**, plecând de la sistemul de ordin 1.

☞ Matricile de tip Toeplitz simetrice joacă rolul principal în acest scenariu.

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

Algoritmul Levinson-Durbin (continuare)

Propoziția 5 (proprietatea de invarianță la răsturnare a matricilor simetrice de tip Toeplitz)

Fie $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ o matrice simetrică de tip Toeplitz asociată operatorului linear $\mathcal{A} : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$. Se notează prin $\mathcal{R} : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$ izomorfismul spațiului $\mathbb{R}^n$ care realizează inversarea totală a ordinii elementelor oricărui vector din $\mathbb{R}^n$:

$$\mathcal{R}(\mathbf{x}) \stackrel{\text{def}}{=} \mathbf{x}^R \stackrel{\text{def}}{=} [x_n \quad x_{n-1} \quad \dots \quad x_1]^T, \quad \forall \mathbf{x} = [x_1 \quad x_2 \quad \dots \quad x_n]^T \in \mathbb{R}^n.$$

Atunci operatorii $\mathcal{A}$ și $\mathcal{R}$ comută. Mai precis:

$$\mathcal{A} \circ \mathcal{R} \equiv \mathcal{R} \circ \mathcal{A} \iff (\mathbf{Ax})^R = \mathbf{Ax}^R.$$

operația de răsturnare a vectorilor

Demonstrație

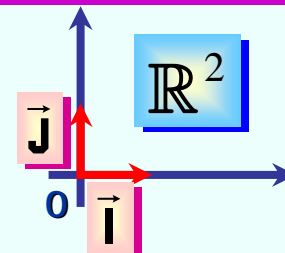
Exercițiu

Matricea caracteristică a operatorului de răsturnare

$$\mathbf{J} \stackrel{\text{def}}{=} \begin{bmatrix} 0 & \dots & 0 & 1 \\ 0 & \dots & 1 & 0 \\ \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 1 & \dots & 0 & 0 \end{bmatrix} \in \mathbb{R}^{n \times n}$$

diagonala secundară

⚡ Analogie de notație cu cea din geometria plană.

⚡ Diagonalele celor două matrici sunt geometric perpendiculare.

Propoziția 5

$$\mathbf{AJ} = \mathbf{JA}$$

Exercițiu

Matricea de răsturnare coincide cu propria sa inversă.

$$\mathbf{JAJ} = \mathbf{A}$$

⚡ Aceași proprietate ca a matricii unitare.

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

Algoritmul Levinson-Durbin (continuare)

Proprietate remarcabilă de imbricare

Sistemul Yule-Walker-Wiener

$$a_1^* r_y[1] + \dots + a_{na}^* r_y[na] - \lambda^2 = -r_y[0]$$

$$\begin{bmatrix} r_y[0] & r_y[1] & \dots & r_y[na-1] \\ r_y[1] & r_y[0] & \dots & r_y[na-2] \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ r_y[na-1] & r_y[na-2] & \dots & r_y[0] \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_1^* \\ a_2^* \\ \vdots \\ a_{na}^* \end{bmatrix} = - \begin{bmatrix} r_y[1] \\ r_y[2] \\ \vdots \\ r_y[na] \end{bmatrix}$$

exprimare matricială compactă

$$\begin{bmatrix} r_y^N[0] & r_y^N[1] & \dots & r_y^N[p] \\ r_y^N[1] & \begin{bmatrix} r_y^N[0] & \dots & r_y^N[p-1] \\ \vdots & \mathbf{R}_{N,p} & \vdots \\ r_y^N[p-1] & \dots & r_y^N[0] \end{bmatrix} & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ r_y^N[p] & r_y^N[p-1] & \dots & r_y^N[0] \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ \hat{a}_{N,p,1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p,p} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \hat{\lambda}_{N,p}^2 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}$$

$\mathbf{R}_{N,p+1}$

$\hat{\boldsymbol{\theta}}_{N,p}$

$\forall p \in \overline{1, na}$

vectorul parametrilor extins cu valoarea unitară

$$\begin{bmatrix} r_y^N[0] & \dots & r_y^N[p-1] \\ \vdots & \mathbf{R}_{N,p} & \vdots \\ r_y^N[p-1] & \dots & r_y^N[0] \\ r_y^N[p] & \dots & r_y^N[1] \\ \vdots & \vdots & \vdots \\ r_y^N[p] & \dots & r_y^N[1] \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ \hat{a}_{N,p,1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p,p} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \hat{\lambda}_{N,p}^2 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}$$

$\mathbf{R}_{N,p+1}$

$\forall p \in \overline{1, na}$

Se va deduce o relație recurentă de forma:

$$\hat{\boldsymbol{\theta}}_{N,p} = \begin{bmatrix} \hat{\boldsymbol{\theta}}_{N,p-1} \\ 0 \end{bmatrix} - \frac{\alpha_{N,p-1}}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2} \begin{bmatrix} \hat{\boldsymbol{\theta}}_{N,p-1}^R \\ 1 \end{bmatrix}$$

$\alpha_{N,p-1}$ coeficient de adaptare

$\forall p \in \overline{2, na}$

ce trebuie determinat

Această proprietate, împreună cu **Propoziția 5**, va permite exprimarea soluției curente în funcție de soluția precedentă.

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

Algoritmul Levinson-Durbin (continuare)

$$\begin{bmatrix} r_y^N[0] & \dots & r_y^N[p-1] & | & r_y^N[p] \\ \vdots & \ddots & \vdots & | & \vdots \\ r_y^N[p-1] & \dots & r_y^N[0] & | & r_y^N[1] \\ \hline r_y^N[p] & \dots & r_y^N[1] & | & r_y^N[0] \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ \hat{a}_{N,p,1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p,p} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \hat{\lambda}_{N,p}^2 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix} \quad \forall p \in \overline{1, na}$$

$$\underbrace{\begin{bmatrix} r_y^N[0] & \dots & r_y^N[p-1] \\ \vdots & \mathbf{R}_{N,p} & \vdots \\ r_y^N[p-1] & \dots & r_y^N[0] \\ \hline r_y^N[p] & \dots & r_y^N[1] \end{bmatrix}}_{\mathbf{R}_{N,p+1}} \begin{bmatrix} 1 \\ \hat{a}_{N,p-1,1} \\ \vdots \\ \hat{\boldsymbol{\theta}}_{N,p-1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p-1,p-1} \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \hat{\lambda}_{N,p-1}^2 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ \alpha_{N,p-1} \end{bmatrix} \quad \forall p \in \overline{2, na}$$

Noul sistem moștenește **matricea sistemului curent**, dar operează cu **soluția sistemului precedent**.

⚡ Noul sistem nu este echivalent cu sistemele curent sau precedent.

⚡ Prin răsturnarea celor 2 vectori, matricea sistemului rămîne neschimbată.

vectorul anterior al parametrilor, extins cu valoarea nulă

Factor de corecție necesar pentru ca sistemul să fie compatibil.

Propoziția 5

$$\underbrace{\begin{bmatrix} r_y^N[0] & \dots & r_y^N[p-1] \\ \vdots & \mathbf{R}_{N,p} & \vdots \\ r_y^N[p-1] & \dots & r_y^N[0] \\ \hline r_y^N[p] & \dots & r_y^N[1] \end{bmatrix}}_{\mathbf{R}_{N,p+1}} \begin{bmatrix} 0 \\ \hat{a}_{N,p-1,p-1} \\ \vdots \\ \hat{\boldsymbol{\theta}}_{N,p-1}^R \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p-1,1} \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha_{N,p-1} \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ \hat{\lambda}_{N,p-1}^2 \end{bmatrix} \quad \forall p \in \overline{2, na}$$

$$\alpha_{N,p-1} \stackrel{def}{=} r_y^N[p] + \hat{a}_{N,p-1,1} r_y^N[p-1] + \dots + \hat{a}_{N,p-1,p-1} r_y^N[1]$$

• Dacă $p=na+1$, această ecuație aproximează următoarea ecuație extrasă din sistemul Yule-Walker-Wiener:

$$r_y[p] + a_1^* r_y[p-1] + \dots + a_{p-1}^* r_y[1] = 0$$

Factorul de corecție are **amplitudini din ce în ce mai mici.**

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

Algoritmul Levinson-Durbin (continuare)

Așadar

Disponem de două sisteme echivalente.

$$\begin{bmatrix} r_y^N[0] & \cdots & r_y^N[p-1] & | & r_y^N[p] \\ \vdots & & \vdots & | & \vdots \\ r_y^N[p-1] & \cdots & r_y^N[0] & | & r_y^N[1] \\ \hline r_y^N[p] & \cdots & r_y^N[1] & | & r_y^N[0] \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ \hat{a}_{N,p-1,1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p-1,p-1} \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \hat{\lambda}_{N,p-1}^2 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ \alpha_{N,p-1} \end{bmatrix} \quad \forall p \in \overline{2,na}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} r_y^N[0] & \cdots & r_y^N[p-1] & | & r_y^N[p] \\ \vdots & & \vdots & | & \vdots \\ r_y^N[p-1] & \cdots & r_y^N[0] & | & r_y^N[1] \\ \hline r_y^N[p] & \cdots & r_y^N[1] & | & r_y^N[0] \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 \\ \hat{a}_{N,p-1,p-1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p-1,1} \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha_{N,p-1} \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ \hat{\lambda}_{N,p-1}^2 \end{bmatrix} \quad \forall p \in \overline{2,na}$$

Factorul de corecție din primul sistem poate fi anulat folosind al doilea sistem.

$$\begin{bmatrix} r_y^N[0] & \cdots & r_y^N[p-1] & | & r_y^N[p] \\ \vdots & & \vdots & | & \vdots \\ r_y^N[p-1] & \cdots & r_y^N[0] & | & r_y^N[1] \\ \hline r_y^N[p] & \cdots & r_y^N[1] & | & r_y^N[0] \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ \hat{a}_{N,p-1,1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p-1,p-1} \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \hat{\lambda}_{N,p-1}^2 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ \alpha_{N,p-1} \end{bmatrix} \quad \forall p \in \overline{2,na}$$

$$- \frac{\alpha_{N,p-1}}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2} \times \begin{bmatrix} r_y^N[0] & \cdots & r_y^N[p-1] & | & r_y^N[p] \\ \vdots & & \vdots & | & \vdots \\ r_y^N[p-1] & \cdots & r_y^N[0] & | & r_y^N[1] \\ \hline r_y^N[p] & \cdots & r_y^N[1] & | & r_y^N[0] \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 \\ \hat{a}_{N,p-1,p-1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p-1,1} \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha_{N,p-1} \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ \hat{\lambda}_{N,p-1}^2 \end{bmatrix} \quad \forall p \in \overline{2,na}$$

$$\begin{bmatrix} r_y^N[0] & \cdots & r_y^N[p-1] & | & r_y^N[p] \\ \vdots & & \vdots & | & \vdots \\ r_y^N[p-1] & \cdots & r_y^N[0] & | & r_y^N[1] \\ \hline r_y^N[p] & \cdots & r_y^N[1] & | & r_y^N[0] \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ \hat{a}_{N,p-1,1} - \frac{\alpha_{N,p-1}}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2} \hat{a}_{N,p-1,p-1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p-1,p-1} - \frac{\alpha_{N,p-1}}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2} \hat{a}_{N,p-1,1} \\ -\frac{\alpha_{N,p-1}}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \hat{\lambda}_{N,p-1}^2 - \frac{\alpha_{N,p-1}^2}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2} \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}$$

Matricea sistemului este aceeași în ambele ecuații.

$\forall p \in \overline{2,na}$

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

Algoritmul Levinson-Durbin (continuare)

Rezultă

Soluția recurentă a sistemului Yule-Walker-Wiener

$$\alpha_{N,p-1} = r_y^N[p] + \hat{a}_{N,p-1,1} r_y^N[p-1] + \dots + \hat{a}_{N,p-1,p-1} r_y^N[1]$$

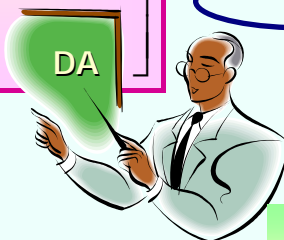
$$\begin{bmatrix} \hat{a}_{N,p,1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p,p-1} \\ \hat{a}_{N,p,p} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \hat{a}_{N,p-1,1} - \frac{\alpha_{N,p-1}}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2} \hat{a}_{N,p-1,p-1} \\ \vdots \\ \hat{a}_{N,p-1,p-1} - \frac{\alpha_{N,p-1}}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2} \hat{a}_{N,p-1,1} \\ -\frac{\alpha_{N,p-1}}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2} \end{bmatrix}$$

$$\hat{\theta}_{N,p} = \begin{bmatrix} \hat{\theta}_{N,p-1} \\ 0 \end{bmatrix} - \frac{\alpha_{N,p-1}}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2} \begin{bmatrix} \hat{\theta}_{N,p-1}^R \\ 1 \end{bmatrix}$$

$\forall p \in \overline{2,na}$

$$\hat{\lambda}_{N,p}^2 = \hat{\lambda}_{N,p-1}^2 - \frac{\alpha_{N,p-1}^2}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2}$$

Este dispersia corect estimată?

Mai mult

Propoziția 6 (corectitudinea soluției recurente)

În contextul definit de ecuațiile recurente ale lui Levinson, cantitatea:

$$\beta_{N,p} \stackrel{def}{=} \hat{\lambda}_{N,p-1}^2 - \frac{\alpha_{N,p-1}^2}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^2}$$

este nenegativă.

$$0 \leq \hat{\lambda}_{N,p}^2 = \hat{\lambda}_{N,p-1}^2 \left[1 - \frac{\alpha_{N,p-1}^2}{\hat{\lambda}_{N,p-1}^4} \right] \leq \hat{\lambda}_{N,p-1}^2$$

$\forall p \in \overline{2,na}$

♣ Cu cât modelul devine mai complex, cu atât el devine mai precis.

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

Algoritmul Levinson-Durbin (ALD)

Date de intrare

$\mathcal{D}_N = \{y[n]\}_{n \in \overline{1, N}}$ (setul de date măsurate la ieșirea procesului auto-regresiv)
 na (ordinul modelului auto-regresiv)

Inițializare

① Se evaluează valorile secvenței de auto-covarianță a datelor: $r_y^N[0]$ $r_y^N[1]$ $\dots$ $r_y^N[na]$

② Se estimează parametrii modelului de ordin 1:

$$\hat{a}_{1,1} = -\frac{r_y^N[1]}{r_y^N[0]} \stackrel{\text{def}}{=} \hat{\theta}_1$$

$$\hat{\lambda}_1^2 = r_y^N[0](1 - \hat{a}_{1,1}^2)$$

Modelul este stabil.

Bucă iterativă

⌚ Pentru $p \in \overline{2, na}$

① Se evaluează câștigul: $k_p = -\frac{1}{\hat{\lambda}_{p-1}^2} (r_y^N[p] + \hat{a}_{p-1,1} r_y^N[p-1] + \dots + \hat{a}_{p-1,p-1} r_y^N[1])$

$$|k_p| \leq 1$$

② Se reactualizează vectorul curent al parametrilor:

$$\hat{\theta}_p = \begin{bmatrix} \hat{\theta}_{p-1} \\ 0 \end{bmatrix} + k_p \begin{bmatrix} \hat{\theta}_{p-1}^R \\ 1 \end{bmatrix}$$

③ Se reactualizează dispersia zgomotului alb:

$$\hat{\lambda}_p^2 = \hat{\lambda}_{p-1}^2 [1 - k_p^2]$$

⚡ Coeficienții de reflexie din cadrul Algoritmului Schür-Cohn.

Date de ieșire

$\hat{\theta}_{na}$

Parametrii estimați ai modelului AR[na].

$\hat{\lambda}_{na}^2$

Dispersia estimată a zgomotului alb.

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

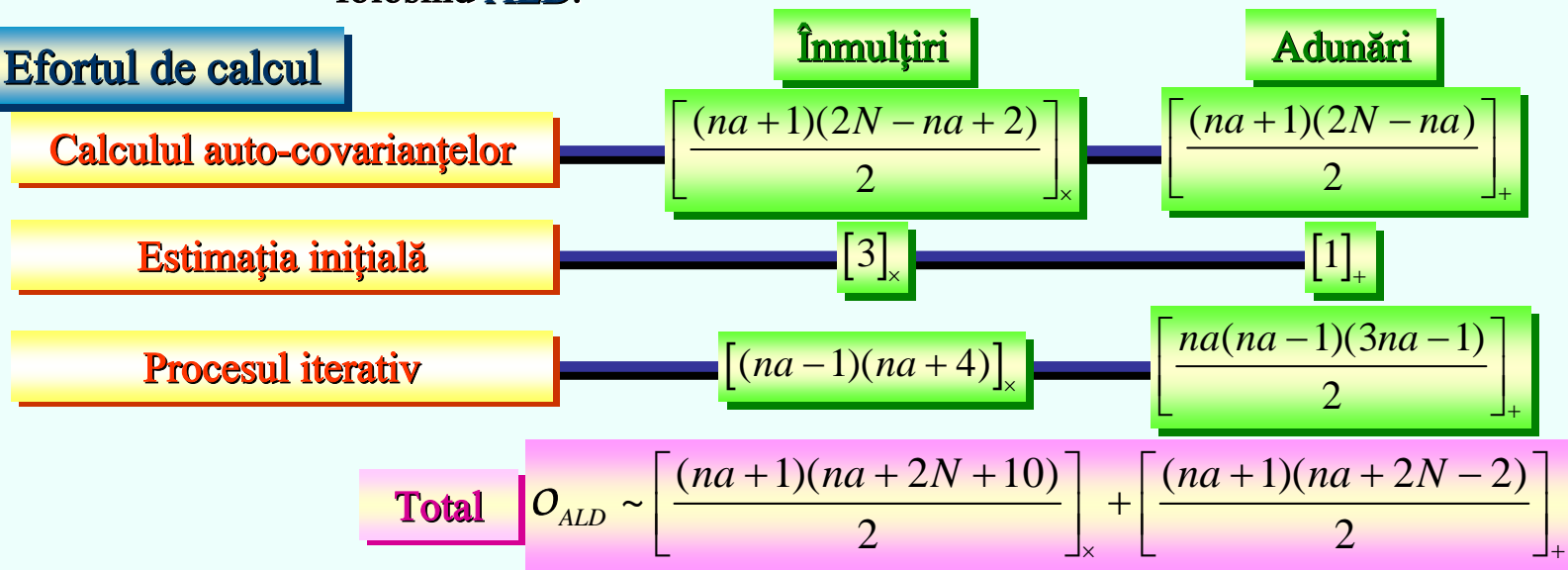
Algoritmul Levinson-Durbin (continuare)

Performanțele ALD

☺ Algoritmul este **extrem de eficient**, deoarece se evită inversarea explicită a matricii sistemului.

- Exercițiu**
- Să se proiecteze un algoritm de inversare a matricilor simetrice de tip Toeplitz, folosind ALD.

Efortul de calcul

Exemplul 1 $N = 1000$ $na = 30$ (off-line)

$$O_{MCMMP} \sim [495625]_x + [493795]_+ + O_{MYWW} \sim [70515]_x + [69120]_+ + O_{ALD} \sim [31590]_x + [31434]_+$$

Exemplul 2 $N = 10$ $na = 10$ (on-line)

$$O_{MCMMP} \sim [1625]_x + [1415]_+ + O_{MYWW} \sim [1605]_x + [1440]_+ + O_{ALD} \sim [210]_x + [154]_+$$

☞ Efortul de calcul a scăzut sensibil, în special în cazul identificării adaptive, când ordinul modelului este comparabil cu dimensiunea orizontului de măsură.

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

Aplicații

Predicția optimală a proceselor auto-regresive

Estimarea spectrală prin modelare auto-regresivă

Predicția optimală

Obiectiv

Estimarea valorilor ieșirii unui proces stocastic dincolo de orizontul de măsură, cu ajutorul unui model de identificare.

• Notății specifice:

$P \in \mathbb{N}^*$ → **Margine de predicție**: număr ales plecând de la anumite caracteristici ale procesului stocastic.

$\overline{N+1, N+P}$ → **Orizont de predicție** (dincolo de orizontul de măsură).

$\mathcal{M}_p$ → **Predictor**: model matematic determinat în scopul predicției cu **deplasamentul** p . $p \in \overline{1, P}$

Modelul de identificare determinat folosind datele măsurate poate fi de asemenea un predictor.

Convenție

$y_p[N+p | \mathcal{D}_N]$ → Valoarea predictată cu deplasamentul p (la momentul $N+p$), folosind datele achiziționate pe orizontul de măsură.

$$\stackrel{\text{def}}{\mathcal{M}(\theta)} = \mathcal{M}_0$$

Predictori eventual diferiți pentru deplasamente diferite.

$y_0[N+p | \mathcal{D}_N]$ → Valoarea predictată cu deplasamentul p (la momentul $N+p$), folosind modelul de identificare.

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

Aplicații: predicția optimală (continuare)

Eroare de predicție cu p pași

$$\overset{\text{def}}{\varepsilon[p]} = y[N+p] - y_p[N+p | \mathcal{D}_N] \quad \forall p \in \overline{1, P}$$

ieșirea măsurată

ieșirea predictată (prognozată)

✦ În cazul general, pentru fiecare pas de predicție se va utiliza un predictor proiectat special.

Caz particular

$$\overset{\text{def}}{\mathcal{M}(\theta)} = \mathcal{M}_0$$

$$\overset{\text{def}}{\varepsilon_0[p]} = y[N+p] - y_0[N+p | \mathcal{D}_N] \quad \forall p \in \overline{1, P}$$

Erorile de predicție pot fi evaluate cu ajutorul unui singur predictor: cel dat de modelul de identificare.

Problema predicției optimale

Se cere determinarea unui set de predictorii $\{\hat{\mathcal{M}}_p\}_{p \in \overline{1, P}}$ cu ieșirile $\{\hat{y}_p\}_{p \in \overline{1, P}}$, care să fie optimali în sensul minimizării dispersiei erorii de predicție:

$$E \left\{ \left(y[N+p] - \hat{y}_p[N+p | \mathcal{D}_N] \right)^2 \right\} \leq E \left\{ \left(y[N+p] - y_p[N+p | \mathcal{D}_N] \right)^2 \right\}, \quad \forall p \in \overline{1, P}$$

(față de alți predictorii $\{\mathcal{M}_p\}_{p \in \overline{1, P}}$ cu ieșirile $\{y_p\}_{p \in \overline{1, P}}$);

$$E \left\{ \left(y[N+p] - \hat{y}_p[N+p | \mathcal{D}_N] \right)^2 \right\} \leq E \left\{ \left(y[N+p] - y_0[N+p | \mathcal{D}_N] \right)^2 \right\}, \quad \forall p \in \overline{1, P}$$

(față de predictorul de identificare).

Eroare optimală de predicție cu p pași

$$\overset{\text{def}}{\hat{\varepsilon}[p]} = y[N+p] - \hat{y}_p[N+p | \mathcal{D}_N] \quad \forall p \in \overline{1, P}$$

4 Metode de identificare și validare

4.5 Identificarea și predicția proceselor autoregresive

Aplicații: predicția optimală (continuare)

Cum poate fi rezolvată problema predicției optimale?

În forma originală, problemei nu i se poate construi o soluție, deoarece nu se dispune de setul de date măsurate pe orizontul de predicție.

Problema trebuie relaxată, astfel încât să se poată construi o soluție sub-optimală.

- Folosind **inegalitatea triunghiului**, se poate obține o **condiție de sub-optimalitate** din condiția de optimalitate.

$$\begin{aligned} E\left\{\left(y[N+p]-\hat{y}_p[N+p|\mathcal{D}_N]\right)^2\right\} & \stackrel{\text{se adună și se scade ieșirea predictată}}{\text{cu modelul de identificare}} \\ & = E\left\{\left(y[N+p]-y_0[N+p|\mathcal{D}_N]+y_0[N+p|\mathcal{D}_N]-\hat{y}_p[N+p|\mathcal{D}_N]\right)^2\right\} \stackrel{\text{inegalitatea}}{\leq} \\ & \leq E\left\{\left(y[N+p]-y_0[N+p|\mathcal{D}_N]\right)^2\right\} + E\left\{\left(y_0[N+p|\mathcal{D}_N]-\hat{y}_p[N+p|\mathcal{D}_N]\right)^2\right\} \quad \forall p \in \overline{1,P} \end{aligned}$$

- În loc să fie minimizată dispersia erorii de predicție, **va fi minimizat termenul din dreapta inegalității**, exprimat ca o **sumă de două dispersii**.

Problema predicției sub-optimale

$$\min E\left\{\left(y[N+p]-y_0[N+p|\mathcal{D}_N]\right)^2\right\} + \min E\left\{\left(y_0[N+p|\mathcal{D}_N]-\hat{y}_p[N+p|\mathcal{D}_N]\right)^2\right\}$$

$\forall p \in \overline{1,P}$